

Školkoviny

*Informační bulletin
Mateřské školy Košťálov*

MOTTO:

**„Náš zítřek je
v dětech.“**

*Jarní vydání
2016*

e-mail: materskaskola@kostalov.cz

www.ms.kostalov.cz

telefon: 481 689 235

Vítáme Vás na stránkách „jarního“ vydání našich ŠKOLKOVIN. Tentokrát jsme pro Vás připravili:

1. Informace ze školky:

- + Uzavření MŠ o prázdninách
- + Školní výlet – Staré hrady
- + Lyžování dětí
- + Sportovní olympiáda
- + Školáček

2. Grafomotorika

3. Třileté dítě a období vzdoru – Psychologie, pedagogika

4. Volná výchova dětí znejišťuje a zúzkostňuje -
Psychologie, pedagogika

5. Stránky pro děti:

- + Příběh ze Starých hradů
- + Hádanky, bludiště

**Uzavření MŠ o prázdninách
od 18. 7. do 19. 8.**

Školní výlet – Staré hrady

V pondělí 16. 5. 2016 navštívíme hrad a zámek Staré hrady – podrobnosti budou vyvěšeny na informačních nástěnkách. Pohádkový hrad a zámek se nachází nedaleko Jičína, více informací naleznete na www.starehrady.cz.

Na konci časopisu Vás seznámíme s nejvyšším pohádkovým čarodějem Archibaldem I. – nejvyšší pohádkový čaroděj Starých hradů.

Naše děti opět na lyžích ve Vysokém nad Jizerou.

V týdnu od 15. 2. do 19. 2. 2016 proběhl VI. ročník Lyžařské školičky ve spolupráci se společností Yellow Point ve Skiareálu Šachty ve Vysokém nad Jizerou. Letos jezdilo lyžovat 18 dětí, někteří již pokročilí, jiní začátečníci.

Ráno pro děti přijel autobus, který je dovezl až na místo, kde byly děti rozděleny do skupin. Po nezbytné lyžařské přípravě a po krátké rozcvičce už hurá na kopec. Mladí instruktoři si zaslouží velký dík a poklonu za to, jak dětem zpříjemňovali výcvik. Zábavnou, hravou formou nakonec splnili cíl – naučit děti základům lyžování a probudit v nich lásku k tomuto pěknému zimnímu sportu. Byli hnacím motorem a děti je braly nejen jako skvělé kamarády, ale i jako velké odborníky. Získali si u všech obdiv a respekt.

Poslední den čekalo na malé lyžaře i jejich rodiče i pra -rodiče, kteří se přijeli podívat, překvapení – velké závody. Po vydatné svačince a lyžařské hymně se všichni sešli na sjezdovce, kde byla připravena trať a závody mohly začít. Za mohutného povzbuzování diváků – rodičů i ostatních naši sjezdaři zvládli připravenou slalomovou dráhu. Malí lyžaři závodili s plným nasazením. Všechny děti absolvovaly trať bez zaváhání a za to byly

odměněny nejenom mohutným potleskem. Bylo až dojemné, že i jindy nesmělí začátečníci byli tento den na svahu „jako doma“, nasedali na vlek, sjížděli ze svahu a vydali ze sebe maximum, jen aby ukázali, co všechno se naučili. Všichni malí závodníci byli po zásluze odměněni průkazem lyžaře a diplomem. Všichni získali 1. místo za snahu a odvahu.

I. sportovní olympiáda mateřských škol

Když přijdete k nám do mateřské školy a zeptáte se dětí na sportovní školičku, hned vám řeknou, co to je, co tam dělají, kam na ni chodí – tedy děti na ni chodí do místní sokolovny. Chodí tam děti od 4 let, seznamují se tam pod vedením školených trenérů s nejrůznějšími míčovými hrami, počínaje fotbalem, florbalem, košíkovou, odbíjenou a to vše propojené s celkovou obratností a hlavně radostí z pohybu. Proto když přišla nabídka zúčastnit se I. sportovní olympiády mateřských škol, neváhali jsme...

Ve sportovní hale ve Vysokém nad Jizerou se ve čtvrtek 21. ledna uskutečnila I. sportovní olympiáda dětí z mateřských škol. Do projektu bylo zapojeno šest mateřských škol z okolí - MŠ Harrachov, dvě MŠ z Rokytnice nad Jizerou, MŠ Jablonec nad Jizerou, MŠ z Košťálova a MŠ z Vysokého nad Jizerou.

Všechny děti se zúčastnily šesti disciplín, které pro ně připravili zkušení trenéři ze Školy sportu pod vedením Josefa Hlouška ze Semil. Vše se odehrálo pod záštitou města Vysoké nad Jizerou.

Malí sportovci si vyzkoušeli skok do dálky i do výšky, běh přes překážky, slalomový běh, hod míčkem do dálky i na určený cíl. Svoji zručnost předvedli při běhu s míčkem na lžici.

Cílem projektu bylo nejen probudit v dětech sportovního ducha, zájem o pohyb a fair play, ale především vykouzlit na jejich tvářičkách spokojené úsměvy. K radosti všech dětí přispěl i pocit vítězství, kdy se každý malý sportovec mohl postavit na stupně vítězů a odnesl si zlatou medaili a mnoho sladkých odměn.

„Školáček" – projekt naší MŠ

Pro snadný start našich budoucích prvňáčků v základní škole probíhá na naší mateřské škole projekt s názvem Školáček

Jde o systematický program přípravy budoucích prvňáčků zaměřený na zdokonalování schopností a dovedností nezbytných pro úspěšné zvládnutí čtení, psaní a počítání v 1. ročníku základní školy. Učení zde probíhá systémem „Škola hrou" a metodami činnostního učení (děti manipulují s konkrétními předměty a názornými pomůckami), vše je doplněno o soubor vybraných pracovních listů se vzájemnou návazností A CO JE DŮLEŽITÉ toto vše za přítomnosti rodičů.

Obsah a zaměření lekcí

- činnosti na podporu rozvoje jemné i hrubé motoriky - prstová cvičení, trhání, muchlání papíru, navlékání, přebírání drobných předmětů, hry s céčky, spojování kancelářských sponek, modelování, vyšívání...
- zlepšování uvolněného grafického projevu - uvolňovací cviky, nácvik správného uchopu psacího náčiní, nácvik a kontrola správného sezení, grafomotorická cvičení...
- zraková percepce, koordinace oka a ruky - skládání rozstříhaných obrázků, obkreslování a překreslování jednoduchých tvarů, vyhledávání obrázků ve zmeti čar, hledání překrývajících se obrazců, spojovačky, vyhledávání tvarů...
- sluchové vnímání - rytmická cvičení, cvičení fonemického sluchu, určování počtu slabik ve slově, cvičení na vyhledávání zvuku, cvičení na analýzu a syntézu slov...
- předmatematické představy - počítání, porovnávání, orientace v číselné řadě, poznávání základních geometrických tvarů, postřehování počtu...
- myšlení a řeč - dětské říkanky, hádanky, vyprávění děje podle obrázků, dovypravování příběhů, cvičení analogií, logické řady, co sem patří x nepatří, jazykolamy, malované čtení, cvičení na rozvoj slovní zásoby, rýmování, přirovnání, hledání protikladů, stupňování...

- paměť, pozornost - pexeso, Kimovy hry, slovní řady, vyřizování vzkazů, hry: Co se změnilo? Kdo si přesedl? Jak to šlo za sebou?...
- časoprostorová a pravolevá orientace - roční období, měsíce, dny v týdnu, pojmy - ráno-poledne-večer, včera-dnes-zítř, nahoře-uprostřed-dole, manipulace s předměty, poznávání pravé a levé strany na předmětech, obrázcích, vlastním těle...

Jak a kdy Školáček probíhá?

Děti se scházejí se svými rodiči od II.pololetí školního roku zpravidla 1x za 14 dní. ŠKOLÁČEK probíhá dle režimu v mateřské škole v odpoledních výchovných činnostech.

Během celého projektu si děti vedou „školní desky“, které slouží k zakládání pracovních listů, grafomotorických cvičení dětí a k předávání informací rodičům.

Cíl a záměr předškolní přípravy?

Pro všechny děti, potažmo celé jejich rodiny, znamená vstup do základní školy velkou životní změnu. Dítě se musí naučit cíleně pracovat, poslouchat, soustředit se a plnit zadané úkoly, v novém prostředí se bude muset spoléhat samo na sebe. Proto je jeho příprava na školu důležitá, a to jak ze strany mateřské školy tak i rodiny.

Grafomotorika

Grafomotorika je soubor psychomotorických činností, které jsou vykonávány při kreslení, při psaní. Je velmi komplexní, patří sem motorika hrubá a jemná, zrakové a sluchové vnímání, vizuomotorická koordinace, koncentrace pozornosti, lateralita a přecitlivělost. Pokud je některá z těchto funkcí nedostatečně rozvinutá, projeví se to ve vývoji grafického projevu. Nejdůležitější je poznat to, že dítě má problém a pokusit se hledat cestu, jak mu pomoci. Argumenty rodičů, že „naš syn je po tatínkovi technický typ“, se dají snadno vyvrátit. I tento chlapec bude jednou ve škole sedět s tužkou v ruce dvě až tři hodiny denně. Bez zkušeností se mu elementární vzdělávání může zkomplikovat.“

Podmínky pro úspěšný rozvoj grafomotoriky jsou tvořeny vrozenými dispozicemi a také celkovým rozvojem schopností a dovedností v prvních pěti letech života. Záleží také na množství a kvalitě podnětů. V předškolním období je zapotřebí zaměřit se na činnosti, které rozvíjejí jemnou motoriku, kreativitu, schopnost soustředit se na práci. Jsou to činnosti jako malování štětcem, pastelem, křídou. Důležitou činností, podle které

poznáme úroveň rozvinutí jemné motoriky, je stříhání nůžkami. Děti v tomto období rády modelují. Je vhodné naučit je vytvářet hada, placku a kuličku.

Psaní je velmi komplexní činnost. Dítě se naučí bez obtíží běžným způsobem psát, pokud má rozvinutou hrubou a jemnou motoriku. Dítě by mělo být schopno pohybovat současně ramenem, loktem, zápěstím a prsty. Mělo by mít správný špetkový úchop, který je nejefektivnější z hlediska pohybu prstů.

K otázce motoriky také patří schopnost rovně sedět, neopírat se o stůl, nepolehávat po stole. K sezení patří také otázka vhodného sedacího nábytku, jímž je podle mého názoru rostoucí židle, která je pevná a umožňuje upravit vhodně výšku sedáku k výšce stolu.

Které další funkce ovlivňují to, jak dítě píše? „Rozvinuté zrakové a sluchové vnímání, koncentrace pozornosti a takzvaná práce schopnost. Celkově může schopnost učit se psát ovlivnit také lateralita. Pokud má dítě nevyhraněnou lateralitu ruky, je zapotřebí se rozhodnout, kterou rukou bude dítě ve škole psát, a také se zaměřit na rozvoj všech grafomotorických schopností a dovedností.“

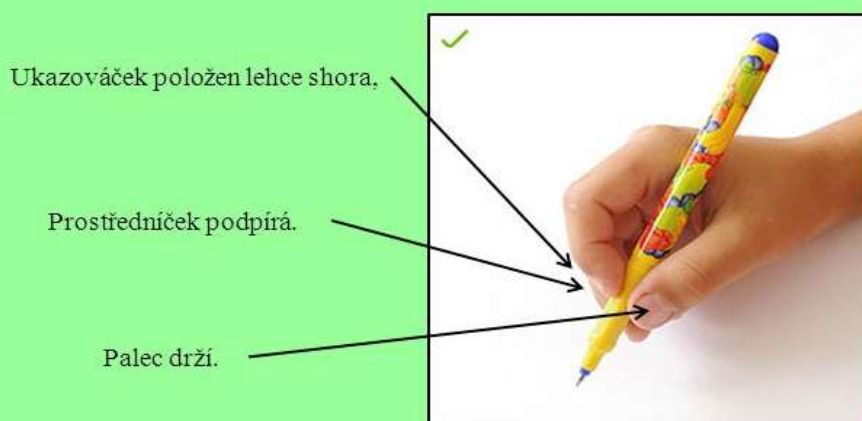
Které činnosti rozvíjejí jemnou motoriku?

Rukodělné činnosti: navlékání korálků, knoflíků, těstovin, plodů, přišívání knoflíků, prošívání látky, modelování pomocí plastelíny, hlíny, těsta – hmota se mačká, uždibuje, slepuje, válí, malování prstovými barvami, temperovými a vodovými barvami, obtiskování razítek, vlastní výroba tiskátek, mačkání papíru, stříhání a vytrhávání z papíru, lepení a skládání z papíru.

Úkony spojené se sebeobsluhou: zapínání knoflíků, zipů, přezky, navlékání ponožek, oblékání sebe sama nebo panenek. Stavebnice, společenské hry: práce s různorodými stavebnicemi – je vhodné se vzrůstající koordinací pohybů vyhledávat stavebnice s menšími dílky, skládání kostek, skládání mozaik a společenské hry.

Pomoc při každodenních činnostech: hnětení těsta, vykrajování, míchání, krájení zeleniny, přesypávání, mletí koření, věšení prádla, zamykání, odemykání, rozsvícení světel, listování v knize po jednotlivých listech, motání klubiček vlny, šroubování – uzávěry lahví, práce s náradím.

.3 Psaní. Správné „špetkovité“ držení tužky a pera.

Lehké položení můžeme motivovat zobáním kuřátek a ukazováčkem na pero lehce poklepeme.

Špetkovité držení pera dále trénujeme napodobováním solením polévky.

Tříleté dítě v rodině nemá rozhodovat

(pohledem psychologičky E.Sejrkové)

Období vzdoru začíná u dětí obvykle mezi druhým a třetím rokem, říká psychologička Elen Sejrková. „Je to hodně individuální jako všechno v psychologii. Mnohem důležitější je ale vědět, co se v tom období děje, než kdy nastává,“ usmívá se. „Když se dítě narodí, tak nemá rozlišené vědomí samo sebe, vnímá svět kolem sebe skrze maminku. Teprve kolem třetího roku přijde období, kdy si začne uvědomovat sebe: já jsem, já chci, já nechci.“ Tehdy nastávají podle psychologičky krizové situace, kdy se dítě chce samo obléct, samo se nakrmit nebo sáhnout na horká kamna a neposlouchá.

„My rodiče bojujeme v tomto období s tím, co dítěti povolit a co nepovolit, kdy zůstávám velký rodič a kdy si nechávám dítě přerůst přes hlavu. Pozor ale na to, abychom nedělali opačný extrém, než to, co jsme zažili sami jako děti – kdo měl všechno zakázané, aniž si to uvědomí, dá tomu dítěti hodně široké hranice a naopak,“ varuje Elen Sejrková.

Období prvního vzdoru nastává u dětí kolem třetího roku, je to ale individuální. Psycholožka Elen Sejrková říká, že to souvisí s uvědoměním dítěte samo sebe.

Hranice se rodičům snadno stanovují u věcí, které jsou nebezpečné, ale u běžných věcí, jako je oblékání, někdy hraje roli čas. „Děti se tím učí tím, že si něco samy vyzkoušejí, ale rodičům jde i o to, jestli mají na některé tyto věci čas. Profesor Zdeněk Matějček říkal, že více než polovina dětských záchvatů vzteku je dána tím, že na ně příliš spěcháme a nebo proto, že nutíme dítě, aby dělalo něco na co ještě vnitřně nedozrálo,“ uvádí psychologička.

Okolí si nevšímejte

Pokud se záchvaty vzteku odehrávají na veřejnosti, jsou náročné i pro rodiče. Co v této chvíli radí psychologička? „Hlavně neztratit hlavu a nervy a pokračovat ve výchově tak, jak jsme zvyklí doma. To je vždycky taková ta nejtěžší zkouška, která na rodiče čeká, když dítě ztropí scénu. Měli by si uvědomit, že nejsou špatní rodiče, protože tam vstupuje do hry i temperament dítěte a další věci. Pokud nás reakce okolí rozhodí, já jako rodič budu nejistá, a dítě o to vzteklejší.“

Vše je otázka správného nastavení hranic

Příliš volné hranice mohou mít následek to, že nám dítě prerostlo přes hlavu. „Holčička například chce jít v zimě ven v krátké sukýnce a maminka nemá způsob, jak ji přinutit obléct si kalhoty,“ uvádí Elen Sejrková příklad z praxe.

Rodiče ale často nevidí, že si vychovali malého tyrana: „To tříleté dítě rozhoduje o tom, co bude k jídlu, koho si může maminka pozvat na návštěvu, a podobně. Ale ono pouze reaguje na to, jak se k němu chováme my. První krok je vždy u nás, rodičů – já musím rozhodnout, já mu musím hranice stanovit. Ještě bych ale ráda dodala, že nemáme dítěti nedovolit, aby se vztekalo, je strašně důležité, aby u dítěte vztek proběhl, i když je to těžké,“ uzavírá Elen Sejrková

Volná výchova děti znejišťuje a zúzkostňuje **Psychologie (Fr. Čihák)**

František Čihák jako psychiatr působí téměř čtyřicet let, jako dětský sedmnáct. „Děti jsou v podstatě pořád stejné, ale změnily se vztahy v rodinách a ve společnosti, kdy obecně se méně uznávají autority a děti jsou vedeny více demokraticky, a často to není ku prospěchu těch dětí,“ říká primář Dětského oddělení Psychiatrické nemocnice Havlíčkův Brod František Čihák.

Děti podle něj potřebují ve své výchově pevné jistoty, pevné hranice toho, co se smí, co se nesmí. „Kdo má pravdu, měl by to být rodič, učitel. Často jsou tyhle principy brány, že to není správně, že mají děti rozhodovat o svém životě, ale ony toho často ještě nejsou schopny.“

Bez pevných hranic při výchově si dítě bude myslet, že svět se točí kolem něj

Volná výchova může děti dostat až na psychiatrické oddělení. S takovými pacienty se běžně setkává primář František Čihák v Psychiatrické nemocnici v Havlíčkově Brodě. Děti podle něj potřebují znát jasné hranice

Taková výchova děti znejišťuje, zúzkostňuje, snaží se pak porušovat hranice. „Mít úctu k dospělým, ke starším, že na ně nesmí pokřikovat, že nesmí krást, že nesmí sousedům rozbíjet věci. Když jim to rodič jasně neřekne, naopak, když řekne, ta učitelka je blbá, děti si pak myslí, že se svět točí podle nich,“ vysvětluje František Čihák.

Diagnózy jsou podle primáře dětské psychiatrie stále stejné. Nejzákladnější, kterou dětský psychiatr určí, je porucha pozornosti s hyperaktivitou (ADHD), kterou trpí vrozeně 5 až 8 % dětské populace všude na světě.

V běžné populaci žije asi 20 % lidí do věku osmnáct let. 13 % ze všech dětí má někdy v životě nějaké psychické problémy. „Ne třináct procent dětí teď trpí psychickou poruchou, ale třináct procent ze všech dětí má někdy v životě nějaké psychické potíže. Ale z toho mentální retardací trpí 300 dětí na 10 tisíc, to jsou tři procenta, pak máme 5 až 8 % ADHD, to máme už jedenáct procent, pak jsou další poruchy, například obsedantně kompulzivní poruchy, další vrozené poruchy, jako je schizofrenie.“

Přeci jen se v oboru pedopsychiatrie za 17 let objevila novinka. „Velmi se tam tlačí užívání drog. Zejména marihuana, kterou většinou ti obhájci užívání hodnotí jako lehkou neškodnou drogu, tak ta má naprosto devastující vliv na vývoj mozku v adolescenci. To je věk začínající puberty až do dospívání a dospělosti,“ upozorňuje havlíckobrodský dětský psychiatr František Čihák.

Není to tím, že jsou zlí, může za to porucha

Na oddělení v Havlíčkově Brodě přijímají děti z velké spádové oblasti. Je to z osmnácti okresů, což jsou asi dva miliony obyvatel. „V celé České republice je asi 460 lůžek na dětských psychiatrických odděleních. My máme 34 lůžek. Přijímáme děti od předškolního věku po 18. Z těch dorostenců si musíme vybírat, nemůžeme přijmout děti, které ohrožují okolí mačetou. Také k nám nepatří závislosti na alkoholu v tom věku přes 15 let.“

Nejčastějšími pacienty v havlíckobrodské psychiatrické nemocnici jsou chlapci mladšího školního věku, kteří mají poruchu pozornosti s hyperaktivitou a poruchami chování. „Narušují chod vyučování, nerespektují rodiče, napadají vrstevníky. Ale to není tím, že jsou zlí, je to proto, že trpí touto poruchou. Ta jim znemožňuje správně vnímat signály okolí, správně vnímat výrazy obličejů,“ popisuje nejčastější diagnózu dětských pacientů primář František Čihák.

Zde Vás seznámíme s nejvyšším pohádkovým čarodějem Archibaldem I.

Tak jako záhady, patří k hradům i duchové a strašidla. Na Pohádkových Starých Hradech vás dobrý duch Starých Hradů přivítá už v průchodu pergamenem s větou: "Vítej, kdo v dobrém přicházíš". Další duch jménem Buchala sice není vidět, ale za teplých dnů a studených nocí ho můžeme slyšet, jak bouchá a neustále nám nad hlavou opravuje střešní

trámy. Nejdůležitější ze všech pohádkových bytostí je tu ale ARCHIBALD I., Nejvyšší pohádkový čaroděj Starých Hradů.

Archibald I., nejvyšší pohádkový čaroděj Starých Hradů

Kdysi dávno stávala na místě dnešního Pohádkového hradu a zámku Staré Hradky tvrz Stará. Tu původně vlastnil řád templářských rytířů. Jedním z těchto udatných rytířů byl i Archibald I. Narodil se na Nový rok v Anglii, tedy přesně LP. 1. 1. 1111 v 1.00 hod. Jako prvorozený syn významného rytíře se už od mala učil rytířskému umění. Když dosáhl dospělosti, odjel do francouzského města Troyes, v té době střediska řádu templářských rytířů. Do řádu byl přijat a udatně bojoval v několika křížových výpravách. Už od mládí se zajímal o svět pohádek, magie a kouzel. Proto ho vedení řádu vyslalo na studie do francouzského města Piñós, na tehdy jediné Vysoké učení čarodějně. Po dosažení titulu „Lektor nejvyššího učení čarodějného“ působil v templářském řádu jako velmistr řádu v oboru magie a kouzel. Poznal tajemství bylinných lektvarů, kterými dokázal léčit a uzdravovat. Po vypití zázračného lektvaru se sám stal nesmrtelným. V době, když Archibald I. přišel s ostatními templáři na tvrz Starou, panoval v českých pohádkách velký nepořádek. Pohádkoví rytíři se starali jen o módu, loupežníci se povalovali, karbanili a vrchcáby hráli. Místo nich se proháněly v lesích princezny, které číhaly na pocestné, loupily a kradly. Strašidla nestrašila a čerti – škoda mluvit. Díky moudrosti a schopnostem učeného čaroděje Archibalda se dala pohádková říše brzy zase dopořádku. Časem odešli všichni Archibaldovi druhové na svoji poslední rytířskou výpravu do nebe a hrad postupně převzali další páni. Archibald se uchýlil do tajných hradních komnat, četl ve svých učených knihách a zdokonaloval se v umění magie a čar. Léta běžela, páni hradu se střídali, až nakonec zůstal hrad a zámek opuštěn. A jak už to v pohádkách bývá, brzy se v okolí rozkřiklo, že na hradě bydlí sám moudrý a schopný čaroděj ze země daleké, co lečjaké čarodějné kousky umí. Tu se začali pohádkové bytosti za moudrým čarodějem Archibaldem pro radu na hrad trousit. Nejprve čarodějnice a čerti, nesměle a po jednom, ale zanedlouho hrad i zámek zaplnili pohádkové bytosti od sklepa až po půdu. Každý si tu našel své místo – princezny a komtesy na zámku, čarodějnice a strašidláci na půdě a čerti, vodníci, skřítci, draci a obři se zabydleli v prostorném sklepení. A všem je tu dobře! Občas někdo odejde a občas někdo další přijde. Někdy se sice mezi sebou nepohodnou, ale pak se zase udobří, no tak, jak to i u vás lidí bývá. A tak se Staré Hradky staly opravdovým pohádkovým královstvím a srdcem všech pohádek. A čaroděj Archibald I. nejvyšším pohádkovým čarodějem Pohádkového hradu a zámku Staré Hradky.

Hádky nejen pro děti....

1. Kdo má vpředu dvě oči, ale vzadu ještě spoustu dalších? /páv/
2. Neustále to mění tvar, ale přesto je to stále kulaté. Co to je? /měsíc/
3. Má to šest nohou, dvě hlavy, dvě ruce, čtyři uši a kráčí to po čtyřech. Co to je? /jezdec na koni/
4. Stojí babice rozčuchaná velice. Když přijdou časy, zelené má vlasy, když tělo chřadne, do vody padne. /vrba/
5. Nemá to huby, ale tři zuby, u jídla slouží, po něm netouží? /vidlička/

Hledej cestu...

